

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP. A debreczen-vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

1880. szeptember 28. Esti és kir. arany frt 5.60 kr; 20 9.36 kr.

zabó József, ... A ES VÉTELE ... L. SCHORSTEIN

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve: Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.

Előfizetési felhívás: „DEBRECZEN” 12-ik évfolyamának utolsó negyedére.

Előfizetési árak: Egy óra 1 frt. okt.-decz. negyedévre 2 forint 50 kr. Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban is a könyvkereskedésekben.

A „Debreczen” szerkesztősége a kiadóhivatala. Debreczen, szept. 29.

A zsidó kérdés. Debreczen, szept. 29. Az országgyűlési utolsó szakot a vita terén Miklós István függetlenségi párti képviselő nyitotta meg.

si hirdetés. ... Gr. Zichy Ernő.

szereplők: ...

szereplők: ...

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve: Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.

Előfizetési felhívás: „DEBRECZEN” 12-ik évfolyamának utolsó negyedére.

Előfizetési árak: Egy óra 1 frt. okt.-decz. negyedévre 2 forint 50 kr. Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban is a könyvkereskedésekben.

A „Debreczen” szerkesztősége a kiadóhivatala. Debreczen, szept. 29.

A zsidó kérdés. Debreczen, szept. 29. Az országgyűlési utolsó szakot a vita terén Miklós István függetlenségi párti képviselő nyitotta meg.

si hirdetés. ... Gr. Zichy Ernő.

szereplők: ...

szereplők: ...

már küszöbön állunk, és az addig gyűlöltséggel tele szavazatokra nagyon nagy szükség lesz, de Istóczyt és annak követőit sem akarja elveszíteni, tehát kapja magát, a függetlenségi pártnak tulajdonítja az Istóczyi működését, s azt akarja a zsidósággal elhitetni, hogy a zsidóság elleni gyűlöletből nem lett volna semmi, ha a szélsőbaliak a zsidóság mellett nem interpellálnának.

Na zsidóság légy okos, hunyd be a szemedet, és szavazz a kormánypárttal, mert hiszen nem azok a hibások, kik gyűlöletből ellenel, üldözéséire egyetlen alakítottak, és nem az a kormány, mely ezen egyletek alakítását elnézi, hanem azok, kik ezen üldözés ellen felszólalnak, azok, kik a nemzetiségek közti békét fen akarják tartani, azok, kik elég bátrak ezért sorompóba lépni.

Bécs, szept. 27. A külügyminiszterteremben tegnap óta, mióta világos lett, hogy Dulezignó át adása Montenegro részére vérontás nélkül nem fog sikerülni, élénk mozgalom uralkodik. A távíró folytonos működésében van Berlin felé.

Beavatott körökben ismét rebesgetik, hogy a nagyobb szabású operáció áll küszöbön, mert Dulezignó bombáztatása a egész keleti balkán-félsziget nyugalmát kockáztatja.

„A Polit. Corr.”-nak írják Párisból: Barthélemy kinevezése elegendő biztosítékot nyújt arra, hogy Franciaország politikája békés lesz. Grévy s maga Gambetta elhivatottak, hogy a képviselőház elnökének is ugyanez az akarata.

B. Seney Pál, mint az „E-s” értestül, az utolsó ülészekben ki fog lépni tartózkodó állásból, s még az őszszel részletesen ki fogja fejteni belpolitikai programját.

A képviselőház ülése. — szept. 28-án.

Az előző napi ülésén első sorban a választások voltak napirenden.

Első alelnökké Kemény János b., második alelnökké Szontagh Pál (nógrádi); jegyzőkké: Antal Gyula, Baross Gábor, Beóthy Albert, Horvát Gyula, Molnár Aladár és Strasziner Károly, háznagygyá Kovács László választották meg.

Ezután Tisza Kálmán miniszterelnök felváltotta Miklós István interpellációjára a zsidó kérdésben. Elmondta, hogy a zsidósággal szembeni politikai elnyomni nem lehet, míg az a törvény korlátai közt mozog, ha azonban a mozgalom törvényellenes tere csapna át, nem késik ellenében a kellő intézkedéseket megtenni.

Miklós István: Azt mondja a t. miniszterelnök ur, hogy szabad országban a kormány a társadalmi mozgalmakat el nem nyomhatja akkor ha azok a törvény korlátai között maradnak. Én is azt mondom, hogy legkevésbé ajánlatom azt, hogy azon mozgalmak, melyek a törvény korlátai között maradnak, törvényellenes módon elnyomassanak (Helyeslés a szélső balon) hanem nekem azon alázatos véleményem van, hogy ilyen társadalmi mozgalom, melynek a közvélemény előtt ismert és bevallott célja és iránya a társadalomra nézve igen könnyen veszedelmes válhatik.

Istóczy Győző (közbeszól): Hát a szomszédok, melynek ajtaja félig nyitva volt, egy kellemetlen, női hang ütötte meg fülemet.

Eszevehető ugyan bejöttöm, de azért nem hagytam magat zavartatni s így akaratlanul is tanuja lettem a párbeszédnek.

— Borzasztó dolog! Az ember a guta ütí meg! Képzelmé már csak édes Weisz ur, ma újra dártdó lesz!

— Valóban borzasztó! válaszolt egy fülbántó, krakógó hang.

— S ez így megy napról-napra. Fel se sikkalják a termet az egyik dorbézolás után, már jó a másik és reá összecseddít mind, a mi henye ingyenél csak van a városban. Istenem, istenem, — meddig fog ez még így menni?

— Bizony aligha érhetjük meg annak végét, hisz még csupán csak húz az éves.

„Dertütség. Zaj. Ellenmondások a szélsőbalról.” Miklós István: ... ilyen társadalmi mozgalom, t. ház véleményem szerint talán nem leend elégséges a szigorú törvényes korlátok között megmaradni, annak idején a törvények szigorával elfojtani, hanem talán célszerűbb lenne, ha a t. miniszterelnök ur e tekintetben általános belátását érvényesítené, a melylyel tudom, hogy rendelkezik, s megölezné ezen mozgalmat az által, hogy szabadelvű törvényhozási intézmények által ennek minden élet elvénne. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon. Zaj a jobb oldalon.)

Értem ez alatt azt, hogy a miniszterelnök ur ne ellenesse a teljes vallásszabadság behatálatát. (Élénk helyeslés a szélső oldalon.) Értem ez alatt azt, hogy a t. miniszterelnök ur ne halassza a polgári házasság behatálatát, melyet e háznak nagy többsége már is követelt. (Helyeslés a szélső balon.) Ilyen intézkedéseket várnám reméltem én, hogy azon célok, melyek most némelyeket nyugtalanítanak, semmi tekintetben veszélyessé nem váljanak. (Helyeslés a szélső balon.)

Dulcignó. A hajóraj csatákézien áll Dulcignó előtt.

Atól félnek a montenegriak, hogy rendes tőrök katonaság is fog velük szembe állani, s hogy az akcióz újabb jegyzékváltások miatt késik.

Tegnap meg indult Konstantinápolyban a diplomáciai akcióz; a nagykövetség igen erőly lépéseket tettek a portánál. Utaltak a tőrök kormány azon régibb tennépleyes ígéréteire, hogy Riza pasa csak Dulezignó békés átadása céljából küldött ki, s azt követelmény adjon a porta Riza pasának olyan utasítását, hogy a montenegriák hadműveleteivel szemben legalább is semleges maradjon. Azon következményekre is figyelmeztették a portát, melyekre a montenegri és tőrök csapatok összeköttözése vezethet. Minő hatásuk volt e lépéseknek, arról még semmi hír sem érkezett.

Ugy látszik, hogy a szultánunk nem volt kedve a nagykövetség ohajait teljesíteni. Magunk a montenegriaknak kellend tehát a gesztenyét kikaparniok, ha bírtokba akarnak jutni. Egyelőre holnapra van a hadműveletek megindítása kitűzve. A montenegri sereg 8000 emberből áll. Ugyanolyan nagy az albán sereg; ezenkívül Riza pasa 7000 katonával rendelkezik. A tőrök és albánok az egész vidéket a Mazura mentén a Skutaritótól a tengerig megszősítették.

Debreczen, szeptember 29.

Mező-Túrrol e hó 21-dikéről keltezve keserű panaszokkal s kifakadásokkal lett levelet vetünk „több egyház tag” aláírással. Nem levén tirtunk a hosszú levél egész tartalmát, hanem való közlésére, adjuk belőle a legérdekesebb s szerintünk is jogos és nyilvánosság elibe való panaszokat.

Elmondják, hogy a főtisztelt egyházkerület az utóbbi időben, melyben megengedte, hogy felejtethetetlen kedves papjukat Turgyonyi Lajos urat visszaválaszthadják, mily lelkesedést és általános örömet idézett elő a 18 ezer lelket számláló gyülekezetben. Alig várták a választás napjának kitűzését. A nép által sürgetve, több ízben fel is kérték a név vezetői az ottani lelkes és esperest urat a választási nap kitűzésére. De ő huzta halasztotta egész két hónapra keresztül. Sőt azt is megengedte, mint az az illető urak maguk díszességének a „Pesti Napló”-ban, hogy Mező-Túr ref. hitközségének egyháztanácsában egy rész az indítványozta, hogy a hártaozottól, (tudniillik a főt. egyházkerület tetteiből) tagadják meg az engedelmességet; de kisebbségben maradt. Tehát megtörtént az a botrány is, hogy a pres-

— Bolond volt teljes éltiben. Isten nyugtassa szegényt!

— Elvenni egy ötven éves embernek egy tizennyolcvet esztendősi leányt!

— És reá hagyni minden vagyonát!

— Igy kitűdni övét mindenből egy nőért, a ki nem szerette és nem is szerethette; mert már mint fiatal leány volt egy viszony, és a kivel mindössze csak két évig élt. Ez több a szivtelenségnél is!

— Rosz rokon volt, nyugodjék békében, gyűlöltséggel bennünket mindig!

E különös párbeszéd a kapusné megérkezése tőrítette el figyelmemet, ki mindjárt egy lélekzet alatt megismertetett férje azon jó tulajdonságával, hogy többet ill szomszéd csapásokban, mint otthon, a szük világgal, mi most erre jár, és a tömörked munkával, melyet re szőz ura helyett végeznie kell. Alig tudtam szoboz jutni tőle.

— Itthon van-e Bochoht Hermina ő nagysága? — kérdeztem végre, a hogy nagy nehezen elhallgatott.

— Most bíz ép nincsen, alig egy fél óraja, hogy kikocsizott. Hanem ...

— Fogja névjegyet. Ha haza érkezik, kérem átadni, és azzal együtt egy bankjegyet

byteri gyűlésben szavazat alá bocsátott az, hogy elfogadjassék-e a főt. egyházkerületnek, mint legfőbb hatóságának titélete! Ezt megengedni az esperest elnök urnak nem lett volna szabad, semmi körülmények között, és nem szabad magát befolyásoltatni néhány uri egyén által és pedig különösen a nép többsége ellenében és a népek erkölcsi kárával és olyan körülmények közt, mikor az egyházban évek óta békétlenség uralkodik.

Végre aztán sok huzás és halogatás után mégis kitűzött a lelkesválasztás f. hó 19-ére. A nép örömtől repeső szívrrel várta azon nagy nap elérését, a midőn szeretve tisztelt kedves volt papját visszaválaszta, ismét magának mondhatja. Talán elmentele óta soha sem volt annyi ezer meg ezer lélek a templomban, mint aznap. Alig várták, hogy a választás megkezdődjék, s hogy kedves jelöltüket egyhangulag lelkesütnék kikülsák. Vártak egész délig az esperest elnökkel együtt. De bizony a segédgondnok ur helyettesül kinevezett világi tanácsbíró a szomszédos turkebben lakó tek. K a t o n a S á n d o r ur csak nem érkezett meg. Végre midőn a nép zúgolódni kezdett, a választási nt. elnök ur átküldött lovas futárt érte, felkérve levélben, hogy jöjjön azonnal, mert ő és a nép várja.

Ismét izgatottan várta a nagy közönség a világi elnök ur megérkezését. De bizony ő nem jött, hanem maga helyett küldött az érte mezenzett futárt egy levelet, miben nem halálós beígéréssel, hanem azzal menti magát, hogy „nem kapott t. fuvarost” (pedig magának is vannak lovai) — és hogy „neki sok esépeteltetni valója van P o h a m a r a i p u s t á j á n” stb. (Tebát vasárnap is esépetelt és buzgó egyházmegyei tanácsbíró ur.) A tanácsbíró urnak, ki a kiküldetést elfogadta, miután az ellenkezőről nem tudósította idejében a segéd gondnok H o r t h y urat, ezen el nem fogadható melegsége leirhatatlan elkéserejét szült, és méltán, a jelen volt és az elnök megérkezését türelmetlenül váró nagy számú hívek között. Ha a higgadt, értelmes s előkelő vezetői nem csillapítják a várakozásában méltó csalódott népet, ki tudja mit nem mivel ismét felháborodásban. Miután ezt ismét csak a néhány kis száma ellenfél áskálódásának tulajdonította. Azóta az egyház tagjai közt igen nagy az elkéserevés. És fenhangoz kirdetik, — hogy ha a bosszuantánk végett ismét oly hosszú időre, ok t. 104 k é r o k i t t z ö t t l e l k e s z v á l a s z t á s k o r m e g n e m j e l e n e a z e l n ö k k e t, ö k e t i s m é t f e l t u l t i n a k a r a j k, ö k e g y h a n g u l a g k i f o g j á k k i a l t a n f e l j e l t e t t e n k e d v e s p a p j u k a t T u r g o n y i u r a t l e l k e s z t i t t k e n k, é s n e m t i r i k t o v á b b, h o g y a 1 8 e z e r l e l k e t s z á m l a l o g y ű l e k e z e t t m e g a k a d á l y o z z a, h o s s z u h á r o n h o n a p o n á t a z v i s z a v á l a s z t a s a b a n n e h á n y u r i e g y é n, k i n e k f o g a l m a k s i n e s a z ö n k o r m á n y z a t i j o g r o l, s k i n e k n e m k e l l p a p, n e m k e l l a z i s t e n h á z a, é s a k i n e m d i c s e r n i, h a n e m e s a k k á r o m o i a z s z o k t á k a z u r s z e n t n e v é t.”

Nem akarjuk tovább folytatni a levél tartalmának közlését, elhalgattuk az elkéserevés szűle panaszok, és az úgy lefolyása miatt alapot nyert erősebb kifakadások közlését. Szükségesnek láttuk a kapott levélből azonban annyit közölni, a ref. egyházunk és különösen egyházi önkormányzati jogainak tiszteltem tartása tekintetéből.

A M-Turi ref. egyház ügyét figyelemmel kísértük kezdetől fogva, az egyházak békéjét felidulni nem néhez, de vétkes dolog, s midőn már a béke helyreállítására minden lépés meg van téve, azt ufjlag megakadályozni, még nagyobb hiba.

Az egyházkerületi gyűlés ítéletét hozott, mely a papválasztást a Turgyonyi volt lelkes urnak is választását rendelte el, ez az ítélet Turgyonyi urnak adott igazat, ha az ő ellenesei Turgyonyi akarnak, járuljanak a szavazási urnához, mint a komoly meggyőződés emberei, — és szavazatstbbséggel győzzenek, így is helyre lesz állítva az egyház békéje, de ha tudják, hogy kisebbségben vannak, erkölcsi kötelességük meghajolni a többség előtt, mert csak így óvhatják meg saját tekintélyüket, s így adhatják vissza az egyháznak már rég nélkülözött békéjét.

midőn valami fényes tünemény vakítja el az ember szemét és még azután is látni véli, amikor már egészen elenyészett. Majd fölésszelve a káprázatból letérültem az első találkozás megsegyenítő nyomat és nyomott kedéllyel folytatott utamat. Még csak észre se vettem, meg se látott.

A szállóba érve rögtön iróasztalhoz ültem s pár sorban tudattam a válság megkezdését; kértem egyáltalán, hogy határozzon időt, melyben meglátogathassam.

Nem sokáig kellett várom, a válasz csak hamar megjött s én részketve bontottam fel a kicsiny, illatos levelet.

Kedves Károly!

Valehára!

Na csakhogy megjöttél már egyszer te rossz vándor madár. Estére nagy esztélyt rendezek. Itt lesz a város intelligenciája. Jöjj te és akkor majd mindent elbeszél, azután pedig egészen a tied a te régi Herminád.

(Folyt. köv.)

Hiszük egyébiránt, hogy az egyházmegyei esperest és segédgondnok urak kellő sulyt fognak kifejtetni arra nézve, hogy a választás megengessék, s ez által az egyház békéje helyre álltassék.

Az Érmellékről. B.-Díószeg, sept. 27.

Ilyen kis városi kaszinóban, mint a minő a miénk, még az is megéssik, hogy a tagok nem olvashatják mindig akkor, és azon lapot, melyet óhajtanának. Ez történt közelebb velem is, s így e lapban az egyházi választásokra megjelent téves közleményre csak most tehetem meg a helyreigazítást.

Az érmelléki ref. Egyházmegyében egyházi assessorok, tanácsbírák: nt. Lőkös János, nt. Borsos István, nt. Kassay Ignác, és nt. Kis Albert urak. Egy egyházi tanácsbírói szék, — a közelebb esperessé választott, nt. Szőke János ur helye — betöltésre vár. Világi assessorok: tek. Zsigó Endre, tek. dr. Miskóczy Mihály, tek. Draveczky Béla, tek. Fráter Béla és tek. Konrad László urak.

Hirdetési díj: Ótásasos petisorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint szintén több ízbeni hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért. Bélyegdíj: minden beíratásért külön 30 kr. „Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény minden peti sora 15 kr. N é v - v a g y h e r m e n t e l e n ű l b e k ű l d ö t t k é z í r a t o k n e m v e t e t t e k t e k i n t e t b e. — U g y z a s t i n t k é z í r a t o k n e m a d a t n a k v i s z a.

Hiszük egyébiránt, hogy az egyházmegyei esperest és segédgondnok urak kellő sulyt fognak kifejtetni arra nézve, hogy a választás megengessék, s ez által az egyház békéje helyre álltassék.

Az Érmellékről. B.-Díószeg, sept. 27.

Ilyen kis városi kaszinóban, mint a minő a miénk, még az is megéssik, hogy a tagok nem olvashatják mindig akkor, és azon lapot, melyet óhajtanának. Ez történt közelebb velem is, s így e lapban az egyházi választásokra megjelent téves közleményre csak most tehetem meg a helyreigazítást.

Az érmelléki ref. Egyházmegyében egyházi assessorok, tanácsbírák: nt. Lőkös János, nt. Borsos István, nt. Kassay Ignác, és nt. Kis Albert urak. Egy egyházi tanácsbírói szék, — a közelebb esperessé választott, nt. Szőke János ur helye — betöltésre vár. Világi assessorok: tek. Zsigó Endre, tek. dr. Miskóczy Mihály, tek. Draveczky Béla, tek. Fráter Béla és tek. Konrad László urak.

A mi gazdaságunkat illeti, szomorú időjárás teszi annak eredményét mindinkább inkább kétségessé. Alig bontakozik ki a nap a terhes felhők tömkelegéből, jölvén sugár alig szikkasztottak néhány perczig az átnedvesült talajt, már ismét sűrű csepekkben szakad az eső. Ezt cselekszi most is, ezt cselekszede ma egész nap. —

A földmives nem vethet, a szőlő gazda szomorúan nézeli tőkét, mint rothadnak, mint semmivé válnak, mint annak késségei, a már már kész érett gerédek, különösen az alantas, s kövérebb talajban. — Hát még a kinek a tavaszi fagy is károkat okozott, s csak hosszú, és száraz őszől várt valamit a másodszor hajtott firtökből?! Bizony, kevés kilátása lehet.

Egyébiránt magok a városunk határához tartozó szőlőhegyek átlagszámításal különben is csak gyenge feltérmetű ígérték, mert elég hegyirtokos van olyan, ki bátran odakölcsozhatja hordóit, nála szerencsésebb társának. Ezt a mennyiségről... Minőségéről? E tekintetben sem ulti meg a közép mértékűt többet, vagy talán még azt sem. Ma még a sztrétideje megállapítva nincs, de bizvást iratnom, hogy ily időjárás mellett kezdetét venni az október hó első napjaiban. A helybeli vinczellér képezedei kísérlet szőlőben, — mely a gr. Zichy tulajdonát képezi — e hó 24. és 25-dikén már sztrételek, s azon speciális borok, melyek must állapotban más, kedvezőbb viszonyok közt 24. sőt magassabb foknak voltak, most csak 19 fokot mutatnak, az újabb, s ritkább beosztásuk főkörön. —

Mindezek egy szőlő gazdára nézve elég aggasztólag hatnak. Borvevőkre azonban vizsgálás az, hogy pinezeink nagy mennyiségű 78 és 79-diki borokkal még mindig rakvák, s anynyi küzdelmes fáradság, anynyi költségessé kiadashoz képest — melybe azok tulajdonosaiak vannak, — nem is tufeszített áron szereshetők meg. —

r. l.

Fővárosi hírek.

(Megugrott feygenecz.) A rendőségű több letartóztatott egyént kísértek a „Fortunába.” Az ily feygeneczek rendszeren a törvénysek kapuja alatt szoktak glédába állítatni, hol addig kell várakozniok, míg a hivatalos átadás megtörtént. Egyike ezen csavargóknak megunván e hivatalos átadással járó hosszú „antichambriozást”, mig kísérője az átadással el volt foglalva, a kapu alól megszökött s gyors futamban a bástya felé vágatott. Az alarminozott börtönőrök tömegesen rohantak utána, s sikerült is nekik a szökevényt elfogniok. épen akkor, midőn ez a bástya falát át akarta ugorni.

(Telephon-hálózat a fővárosban.) A telephon hálózat munkálatait a főváros területén nemokára megkezdik. Amerikából ez célra nyolcvan sokértő munkást szerződtettek, kik a tél folyamában a munkálatokat el is végzik, ugy hogy tavaszra az egész hálózat közhasználatra lesz bocsátható. A középpont, melyből a háló kiindul a József-téren lesz. Az angol

midőn valami fényes tünemény vakítja el az ember szemét és még azután is látni véli, amikor már egészen elenyészett. Majd fölésszelve a káprázatból letérültem az első találkozás megsegyenítő nyomat és nyomott kedéllyel folytatott utamat. Még csak észre se vettem, meg se látott.

A szállóba érve rögtön iróasztalhoz ültem s pár sorban tudattam a válság megkezdését; kértem egyáltalán, hogy határozzon időt, melyben meglátogathassam.

Nem sokáig kellett várom, a válasz csak hamar megjött s én részketve bontottam fel a kicsiny, illatos levelet.

Kedves Károly!

Valehára!

Na csakhogy megjöttél már egyszer te rossz vándor madár. Estére nagy esztélyt rendezek. Itt lesz a város intelligenciája. Jöjj te és akkor majd mindent elbeszél, azután pedig egészen a tied a te régi Herminád.

(Folyt. köv.)

telephon-company főképviselője Puskás Ferenc ur ki a terveket készítette.

Debreczeni színház.

Hétfőn szept. 27-én. **Kisasszony felesége** operette. Csátár és Csátárné felléptek.

Ez operettnék ismeretes vastag frivolitása bizony nem nagy közönséget vonzott be a színházba.

Csátárné (Marjolaine) a múlt színi évadban bemutatva már magát közönségtűzre, s már akkor megnyerte nagyobb részének tetszését, mit kellemes, tiszta hangja, élénk és ügyes játéka meg is érdemel. Játéka habár kedvesség tekintetében nem vetekedik is a Nyilváival, de egyéb előnyei miatt társulatunknál mindenesetre kézzelfogható. Ennek részletei közül kiválóan sikerült az első felvonásbeli duettje Bérczivel, s az utolsó felvonásbeli Csátárral. A kakuk dalt a közönség megismételtette.

Bérczi (Frickel) ugy látszik inkább helyen van az operettnékben, mint a népszínművekben; elég feszültenl és élénken mozgott, szép magas hangjával pedig zajos tapsokra ragadta a közönséget.

Csátárról (Hannibál) elharmadokott ítéletet mondani nem akarunk, annyit azonban konstatálhatunk, hogy mai fellépése teljesen hidegen hagyta a kevés számú közönséget.

Szathmáry nem volt elemében. Litzenmayer Szi és Lovász igyekeztek szerepeiknek megfelelni, ha ez nem is sikerült, az nem az ő hibájuk, lévén az egyik tragikus, a másik balerina.

Kedden szept. 28-án. Az új cég, színi 5. felv. Irta Sardon, fordította Nádasi Hunyadi Margit és Sz. Német József újonnan szerződött tagok első fellépései.

Sardon e nagyhatású drámájában ma este mutatta be magát a társulat hősnője Hunyadi Margit.

Nem emlékszünk mikor hódította meg színes vagy színész első fellépéssel annyira közönségünket, mint Hunyadi Margit ma esteli játékaival.

Hunyadi Margit egyesíteni látszik magában mindazon szép tulajdonokat, melyek elődeinél hol kisebb hol nagyobb mértékben voltak csak feltehetőek.

Féjedelmi imponáló alak gyönyörű képességet, mely a legénytelenség sőt sem engedni észrevétlenül ellopni a fál mellett, érzéskeljes heróikus hang a hevesebb kiáltásoknál, meg-

ragadó s a mimika minden ízében átgróndolt ki-színözött a tovszerű következettséggel keresztil-vitt öntudatos alakítás, ezek voltak mai fellépésének jellemző tulajdonai, mely hogy megnyíró megette a hátsát, azt megmutatta a jelenlét közönség egyhangú lelkesedése.

Mai játéka fénypontját a 4-ik felvonás hatalmas drámai jelenete képezte, midőn Mar-sillel (Mándoki) saját szobájában találkozik. Az elszántságot, a kiábrándulást, majd a véletlen fordulat miatti kétségbe esést, valamint ennek eltitkolását mondjuk e rendkívüli drámai erőt igénylő, s gyorsan változó lelkiállapotokat ilyen hiven, megragadóan ábrázolva nem láttuk mostanában színpadon.

E kitűnő és szerencsés aquisitiohoz gratulálunk Mándokinak.

Sz. Német József (Pontarme) tehetséges színésznek mutatta be magát, a mennyiben igénytelen szerepben is magára tudta vonni a közönség figyelmét.

Mándoki és Szathmári Árpád (Geneovix) kiket még meg kell dicsernünk, különösen ez utóbbi, gyöngékedése dacára, oly egyszerű természetességgel, s megragadó bensőséggel alakított, hogy a közönség, lelkesedésétől az est hősnője mellett neki jutott a legtöbb.

Hevesinek (René) tulajadta erejét a nagy és fárasztó szerep, s így szerencsésen tönkre is tette azt; hol kipikédett-kapkodott, hol gyermekes sírásra fakadt, hol meg az érthetlenségig hadart, szóval egy könnyelmű férj helyett egy széleskedő esél-esap dandit állított a közönség elé, a mi az őszbenyomásnak nagyon hátrányára volt.

Közönség közép számmal.

UJDONSÁGOK.

* **T. előfizetőinket** tisztelettel kérjük a közeledő új évnegyed küszöbén, előfizetéseik megújítására. Egyszersmind azokat, kik a múlt évnegyedekről hátralékban vannak, tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat mielőbb hozzánk beküldjék.

* **Köszönetnyilvánítás.** Az árva-ház részére Buzás Elekné urnó küldött egy véka tiszta búzát, 2 nagy zsák burgonyát és 21 drb stűtőtköt. Fogadják kegyességért az árva nevében halás köszönetem. Kacsóvicsné.

* **Számadás.** A függetlenségi párt szept. 26-án tartott táncvigalma alkalmával bevétel volt: beletűl jegyekből 418 frt. felülfizetések-heróikus hang a hevesebb kiáltásoknál, meg-

197 frt. 04 kr. Tisztajövendelm: 308 frt. 26 kr. Felülfizettek: Simonyi Ernő 10 forint, Helfy Ignác 10 frt, Jónász a vendéglős 20 frt, Polgári Mihály 40 kr., B. Nagy János 1 frt, Öry Mihály 1 frt, Polgári János 50 kr., Jeney József 1 frt, Szegedi János 1 frt, Vértess Jánosné 1 frt, Kertész János 1 frt, Gyulai László 1 frt, Pető Lajos 1 frt, Biszka István 1 frt, Karai János 1 frt, Salánki Ferencz 30 frt, Bundi Péter 1 frt, Némethi Gábor 1 frt, Ménes András 2 frt, Szikszay Lajos 2 frt, Nagy Lajos 1 frt, Czeglédi András 1 frt, Szabó Mihály 2 frt, Szentessi Ferencz 1 frt, Szőke János 1 frt, Szilágyi Gusztáv 1 frt, Kádár Lajos 1 frt, Dr. Szikszai Szabó József 4 frt, Erdődi Dániel 1 frt, Nagy István 1 frt, Ujvári József 40 kr., Kiss Albert 4 frt, Gaál Mihály 1 frt, Bódogh Albert 2 frt, Török Ferencz 50 kr., Egy valaki 1 frt, Egy valaki 1 frt, Egy valaki 1 frt, Egy valaki 5 frt.

* **A városi bizottsági** közgyűlés elrendelte, hogy minden mezőn, erdőn, majorsági és elosztott belsőlegelőbeli földeken levő tanya-épületekre, azok tulajdonosai belvárosi házak vagy lakások számát olvasható nagy számokkal meg a folyamatosan megvégezték kiírások vagy kifüggesztések. Ezen hatósági rendelet azon figyelemzettel hozták a polgárság tudomására, hogy a ki ezen számkirást, vagy kifüggesztést teljesíteni bármily okból is a kitűzött záros határidőben elmulasztaná; az e célból közgyűlési felhatalmazott rendőrség az ő költőségére fogja azt végrehajtani. A városi tanács.

* **A városi polgárság** érdekében ismét oly hatóság intézkedése ellen kell felszólalnunk, a mely nemcsak hogy a földirtokos lakosoknak kárátval van, hanem a közgyűlés határozatával is ellenkezik. — Ugyanis a földosztályozás eszközölésére a kataszteri biztos me'le egy közgyűlési tag, Némethy Sándor volt kirendelve, a ki valóban a polgárság megelégedésére működött. Mi történik azonban? Vértessy István tanácsnok ur Némethy Sándort ellen, egy városi napidjással helyettesíti ezen, a polgárságra nézve felette fontos állást; oly egyén, ki a birtokos osztály érdekét nem is képviselheti oly mértékben mint azt méltán megvárhatnák a földirtokosok. — A földosztályozás oly fontos dolog, hogy annál, csak azért, hogy valakinek napidija legyen, nem lehet a lakosság érdekét figyelmen kívül hagyni.

* **Denunciáló levél** Kossuthnál. Meg-

botránkozással olvassuk a következő vesztprémiumtűzést: Midőn Benkő István és Szilágyi Mihály iparosaink Kossuth Lajoshoz készültek, halálai lehetett, hogy városunkból néhányan irni fognak Kossuthnak, hogy iparosainkat el ne fogadják. Mi akkor eről nem akartunk tudomást venni, de fájdalom, mint haza tért iparosaink állítják, városunkból csakugyan ir valaki Kossuthnak, még pedig oly alaváló módon, hogy Kossuth élete nincs biztonságban a két vesztprémium iparos előtt. Kossuth környezetének azt mondta volna: „Na nézzék, ilyen a magyar; egy városból jönnek hozzám tisztelgők, agyana-ron városból jönnek hozzám tisztelgők, agyana-ron ritka fogadás, amelyben iparosainkat részesítette. Az úgy különben nem marad abba: ha Kossuth megengedi a rágalmozó levél nyilvánosságára való hozatalát, a rágalmozó le lesz álcázva. —

* **A békesi főesendbiztos,** Sztraka György egész rablóbandának jutott nyomába, melynek főfejedelmétől van. A bandához több torontali rendőr is tartozik. A bandának jegyzője is van, a ki az egyes tagok részére kiállítja a passzusokat. Szept. 24-én a békesi főesendbiztos elment Torontálba, hogy az ottani hatóságokkal érintkezésbe lépjen.

* **Vesztett kutya** harapás következtében pocsai Barta Eszter s biharmegyei közönségbe szállított, hol a dühöds jelei rajta a legborzasztóbb tünetekben mutatkozva, hat heti kínfóadás után vasárnap reggelre meghalt.

* **Egy kis Tanner.** Szokol Mihály tétényi lakos a múlt héten a tétényi hegyeken fekvő szőlőjében szüretelni akarván, megfellelő számú eselődés három éves kis leányával a szőlőbe ment. Alig fogtak azonban hozzá a szüreteléshez, óriási zivatar keletkezett s a megkezdett munkát be kelle szüntetni. Szokol és eselődése tehát hazafelé készült; mindanyian együtt voltak már csak a kis leány hiányzott. Keresették mindenfelé, de nem akadtak rá, dacára annak, hogy késő éjjig folyatták a keresést. Három nap múlva a három éves kis leányt egy szőlő csész talalta meg a tétényi hegyek közt, hová a kicsiny, őrizet nélkül levén eltévedt. E három nap alatt a kis leány sem egy falatot nem evett, sem egy kortyot nem ivott s a legutóbbi idegek miatt kitéve. Esméletlen állapotban találták, — de rövid idő alatt magához tért s ma már egészen meggyógyult.

* **A katonai tisztvi vizsgára** Debreczenből és Aradról körülbelül harmincz önkéntes jelent meg Nagyváradon. Mindnyáján nyalka,

daliás legények, kik bizonyára derekasan megállják a vizsgát.

* **Móricz Pálnak** a váncsodai határban fekvő tanyaán pár nap előtt tűz támadt és az ott felhalmozva levő összes termények áldozatul estek a dühöngő elemeknek.

* **A hus ára** a mai naptól október 5-ig következőleg lett megállapítva s bejelentve: 40 kr Rác Jánosnál egyháztér 345., rózsater 6. szám alatt, 46 kr Böldögh Istvánnál rózsater 12. sz. alatt, Gyarmati Istvánnál mester-utca 1442. szám alatt, Magyar Gábornál piac 1-5 székben, Czegléd-utca 55. sz. a., Gyarmati Jánosnál mester-utca 1113. sz. a., Szentessy Istvánnál rózsater 11. szám alatt, 48 kr Nagy Józsefnél piac 3-ik székben, Szentessy Istvánnál piac 2-ik székben s végre az első köser székben a piacon. Minden többi bejelentett mézszárszékben pedig 44 kr.

* **A szőlőkivétel** Magyarországból nagy lendületet vett az idén különösen Németországba és Olaszországba, de Svájcba is, hová eddig, mint tudva van, Olaszország szállította a szőlőt. Miután az utóbbi napokban előfordult eszék következtében a rothadás nagymérvben terjed, a kiszállítás körül kettőzöttet élenk-ség foly.

LEGUJABB.

— **Róma,** szept. 28. Hivatalos a részről megerősítik, hogy Riza papa a szultán parancsára részt fog venni seregével a Montenegró elleni akcióban.

— **Budapesti főzsde** szeptember 29. Ezüst — frt — kr; cs. és kir. arany frt 5.60 kr; 20 francos arany frt 9.36 kr.

DFBRECZENI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, szeptember 30-án

adatik:

AZ IDEGESEK.

Vigjáték 5 felvonásban.

Kezdeté 7 órakor.

Szabó József,

felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

VALÓDI TÁTRAI
FRISS
RIDZIKE GOMBÁT
ajánl
Ganofszy Lajos
előbb
KACSÓ FERENCZNE
a „kék macskához.”

VALÓDI WILHELM
kőszvény és csúz ellenes
VÉRTISZTÍTÓ-TEA
(vértisztító-szer kőszvény és rheuma ellen), mint egyedüli és biztosan ható vértisztító-szer van előismerve.
Engedélyezve a c. kir. udv. iroda 1858. december 7-iki határozata szerint.
Eredménye bizonyos, hatása kitünő.
Cs. kir. őfelsége által a hamisítás ellen védett. Bécs 12. máj. 1870.

Ez a tea az egész szervezetet tisztítja; mint semmi más tea, a test minden részét átjárja és belső használat által minen betegségre hajlandóságot elkerget a test belsejéből és a működés biztos s hosszan tartó.
Alapos gyógyírása a kőszvénynek, rheumának, gyermek lábának és megrögzött bajnak; valamint a sebnek és más testbőrön jelentkező betegségeknek, patanásnak akár a testen, akár az arcon és syphilis kiütéseknek.
Feltűnő, kiünő eredményt mutatott e tea n máj és lép bedugulásánál, valamint a hámorrhoides állapotoknál, sárgaság, erős ideg- és derékfájdalmaknál és gyomor-otletéseknel, al-bedugulásoknál, pollutióknál, férfi-erőtlenedéseknél stb.
Szenvedéseket, skropholus betegségeknél és mirigydaganatoknál, e tea tartós használata után gyógyít.
Egyedüli valódi alakban csak Wilhelm Ferencz gyógyszerésznel Neunkirchenben kapható.
Egy csomag 8 részre osztva, az orvos rendelése szerint készítve használható utasítással 1 frt. csomagolás és bélyeg 10 kr.
ÓVÁS. Minden hamisítót vásárlást kikérülendő, WILHELM-féle kőszvény és csúszellenes tea kérendő, mert hasonló jegyű, de név nélküli hamisítások is árulnak, melynek megvételétől órom a közönséget.
A Wilhelm-féle kőszvény és csúszellenes vértisztító tea kapható: Debreczenben: Berghoffer István fűszerkereskedésben. Budapesten: Török József gyógyszer-tárban, Thallmayer Á. és társánál. Csabán: Biener B.-nél. Egerben: Köllner Lőrincnél. Nagyváradon: Janky Antalnál. Gyöngyösön: Mersits Nándornál. Miskolcon: Ujváry Kálmánnál. Nagy-Bányán: Harsasek F.-nél. Nyiregyháza: Spitscher Gyula-nál. Sztoralja-Ujhelyt: Teutseh Józsefnél.

Arverési hirdetés.
A hozsupályi királyi kisebb haszonvétel (regale), a község közepén épült korszamházzal, f. év november hó 1-én a helybeli községvárnál reggeli 9 órakor, 1881. január 1-étől kezdődő három egymás után következő évre, haszonbérbe fog adni; mire az árverelni szándékozók oly hozzáadással hívatnak meg, hogy magukat 200 frt bánompénzzel lássák el.
Zárt levélben bánompénzzel ellátott ajánlatok szintén elfogadhatnak, mik a kitett árverési határidő előtt alólirotthoz czimzendők s árverés befejeztével fognak felbontatni, s figyelembe nem vétel esetén a bánompénzzel visszaküldetni.
H.-Pályi, 1880. szept. 26.
Gr. Zichy Ernő.
(348.)

A Manhurdt János-féle toronyóra-gyár
Münchenben, Amalienstrasse 26.
alapítva 1826., kitüntetve 14 jutaloméremmel, szállítja ismeretes kitünő, saját készítményű és szerkesztett
toronyóráit
mindentéle nagyságban, hosszu jó tállás mellett. — Olcsó árak. (350.)
Gyors szállítás.

Kikeleti hóvirág.
(Szépitő glycerin-crème.)
Ezen szer üdítő vegyületekből készült és a legörvö-dőbb idő alatt eltávolítja a bőrnök minden tisztálanságát és a testet káprázott fehérre, üdvé és lágygyá változtatja. Ára 1 frt.
Bécsi pipere-por.
Kikeleti hóvirág fehér- és rózsaszinben. A bőrön szilárd láthatlan s kitünő jósága. — Egy doboz ára 1 frt.
Brillantine azon egyedüli szer, mely a szakállt való-sággal szépen és lágyan tartja, szira-dék hátrahagyás nélkül. Egy üveg ára 80 kr.
Koloritas (díóolaj-vegyületek). Csak ritkán sikerül oly kitünő készítményt föltalálni, mely az ed-dig készített valamennyi hajszert előnyösen föltululja. Azon-got szolgálhat a haj törésnek. Ezen kitünő készítmény szűke és rövide, egyáltalán a világos haját hi-Esetlenül rövid idő alatt természetes sötét szíre változtatja, megerősíti a fejbőrt és megakadályozza a hajhullást. Ára 1 frt.
La Jeune. Tökéletesen ártalmatlan haj- és arckiféltető-szer, melylyel a haját szép bar-nára és fekértére lehet festeni. Egy doboz ára hozzávalóval 3 frt.
Urania (hajszert). Legjobb hajszert-szer füvékből, mely a fej- és bőre kitünő hatással bír, előegelyezi a kigöszöl-gést, megakadályozza a kopásvesztést, elősegé-lyezi a hajnövekedést, főkély betegségek után. Ára egy nagy üvegnek 1 frt 50 kr.
Csász. kir. kizár. szab. **„PURITAS“** (hajfijítő-tej).
A „Puritas” nem hajszert, hanem egy tejnemtű folyadék, mely csaknem azon csodászerű tulajdonsággal bír, hogy ösz haját megfijíti, az az lassankint vagyis legjobb 14 nap alatt visszanéja eredeti szinét. Egy üveg „Puritas” 2 frt.
FRANZ OTTO Bécs, Mariahilferstrasse 38.
Valódi minőségben kapható Debreczenben Gölti Nándor gyógyszer-tárban.
(243.)

ZÁDOR LAJOS
selyem-divat és kézműau kereskedése,
Debreczen főpiacz, városház épület.
A negyérd-mű közönség becses figyelmébe ajánlom a közelgő őszi és téli időnyre a legujabb szabás szerint készített mindennemű
KÉSZ NŐI FELÖLTŐIMET
u. m. Jaquettek, Manti-lok, esküpeny, Pelerin-ek stb., melyeket dus vá-lasztékban a legelső párisi, berlini és bécsi műhelyekből szerentem be; s midőn ezen új vállalatomat a n. é. közönség kegyes pártfogására ajánlanám, egyszerű-mind tisztelettel tudatom, hogy raktárom az eddigi áruoikkakkal is, u. m.: selyem és gajny ruhakelmék, kendők, szőnyegok, csipkeárgyak, sza-lagok, derékfűzők (mieder), téli alsószojnyák stb. dusan fel van szerelve.

1880.
Eltér
Helyben
Egy évre 10 frt.
Pál évre 5.
Előfizetési pénz
főpiacz, VECSEY
kezesítésbe
Eltér
TELEGGI K. L.
KÁROLY könyv
szerkesztőségél
Társadalmi bet
(m.) Valószínű
göben van az a t
nia, a mit hazánk
szomortan észlell
lás, sikasztás, ö
válóperek annyira
— és pedig sokka
mint ezelőtt, — l
sem ütőköz mind
Elkoptatott n
esetre nem árt az
dalmunk felett b
alatt is, hogy mil
köleli hanyatlás
rózsaszinben látó
gadni.
Eltékintve m
a sok különféle
közöl, csak a háza
lított fel, mely
mutatója annak, h
dolag, az eskü, a
Jussá vált minálun
Ma az olyan
megfontolás és iga
s mely épen enné
dogaigot ígér, ritk
Ma a házassághoz
kis pénz, egynehá
kis kiltás a gond
ifju leborul az ő b
relemittason megk
a melyről minden
zes zacsót szorit,
ki nem titúl, addig
gan. De miután a
tart örökké, nem e
zes erőny meg
meglazul a nagy
v álóp er.
Napirenden va
ságok, a hol egy
küt egy férfival, h
t e s e. De, hogy
fogalommal sem
tudni sem akar ról
az ur a házánál, (s
ja, hogy övé az eg
a másikkal meg se
tulad a házastárs
Szép dolog le
az egyszerű megk
ama legutolsó és le
a halál oldan fel
sok esetben nem í
a sok szép példa a
Lám maga a
arról, hogy ha egy
csak hozzá folyam
a bajon.
Na hát lássu
miként segít a baj
Nemrég történt
zastárs szintén me
járomt, elhatározat
nak egymástól. Ho
— miután a kath.
rint az egyszer me
érvényű és feibon
megváltoztatja vall
A „DEBRECZI
N A N
No
Irta: Hiv
(Foly
A te régi Hermin
mindig a régi. Csak
örültebb. Csak az én
mas képet, ő megmara
relmében forró, szerelm
... Nem, a kárhöz
egy lenne, ha úgy me
mint én; akkor ép ug
tűrelmetlenséget, ép ug
találkozásért, a mint g
várgok vol. . . . A ré
hetetlen volna minden
tudatal től, hogy köz
láthat. Az hivatna rögt
egy esendes, másoktól
hol vizsga szemektől
nének át lelkünket a vi
gyönyörének, a hol za
ki a három év minde
kinjárt, hogy közösen te
azokat és sirjukon az
emelhesünk templomok
nehéz estig várni. Öt